

פרשת בהעלותך תשפ"ד – למה משה נשבר מקיטורי האוכל?

1. **במדבר י:** ויהי בשנה השנית בחודש השני בעשרים בחודש, נעלה הענן ... ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים וארון ברית ה' נסע לפניהם ... וענן ה' עליהם יומם בנסעם מן המחנה: ז ויהי בנסע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל: ז. **שבת קטו, ב:** עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה, לומר שאין זה מקומה (רש"י: אלא בפרשת הדגלים וסדר החניות סביב אוהל מועד, ככתוב ב,יז: 'ונסע אוהל מועד מחנה הלויים בתוך המחנות, כאשר יחנו כן יסעו איש לדגליהם')... עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה [כשייעקר היצר הרע ותבטל הפורענות], ולמה כתבה כאן, כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שנייה: פורענות שנייה 'ויהי העם כמתאוננים', ופורענות ראשונה 'ויסעו מהר ה' - שסרו מאחרי ה' (רמב"ן י, לה: שנסעו מהר סיני בשמחה, כתינוק הבורח מבית הספר, אמרו שמא ירבה וייתן לנו מצות).

2. **במדבר יא:** ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה' וישמע ה' ויחר אפו ותבער במ אש ה' ... והאספסוף אשר בקרבו התאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר: זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, את הקשאים ואת האבטחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים - **ילקוט שמעוני במדבר רמז תשלג:** 'זכרנו את הדגה' - רב ושמואל: חד אמר דגים וחד אמר עריות [כי הדגים פרים ורבים הרבה] ו'אשר נאכל' הוא לשון נקייה. זהו שכתוב בהמשך 'וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו' - על עסקי משפחותיו [שנאסר עליהם להתחתן לקרובי משפחה מדרגה ראשונה]. ולמאן דאמר דגים ממש - מאי 'בוכה למשפחותיו? אלא **בכו על זה ועל זה**.

במדבר יא: האנכי הריתי את כל העם הזה, אם אנכי ילדתיהו, כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותיו?! מאין לי בשר לתת לכל העם הזה כי יבכו עלי לאמר תנה לנו בשר ונאכלה: אם ככה את עשה לי, הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי ... הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם?! אם את כל דגי הים יאסוף להם ומצא להם?! - **אור החיים:** הלא כשתיתן להם בשר צאן ובקר יאמרו חפצים באיל וצבי, וכשתתן להם איל וצבי יאמרו חפצים בבשר עופות, וכשתתן להם עופות יאמרו דגים ... ואמר 'כל דגי הים', כי לא יועיל בכמה מיני דגים, אלא אם יביא **כל מיני דגים שבים, שזולת זה המין החסר יבכו עליו**.

3. **רמב"ם סוף הלכות איסורי ביאה:** אין לך דבר בכל התורה כולה שהוא קשה לרוב העם לפרוש ממנו, אלא מן העריות והביאות האסורות. אמרו חכמים בשעה שהצטוו ישראל על העריות, בכו וקבלו מצוה זו בתרעומות ובכיה, שנאמר [כאן בפרשתנו] 'בוכה למשפחותיו' על עסקי משפחות' ... לפיכך ראוי לכופ יצרו בדבר זה ולהרגיל עצמו בקדושה יתירה ובמחשבה טהורה כדי להנצל מהן. ויזהר מן הייחוד שהוא הגורם הגדול לחטא, וכן יתרחק מן השחוק והשכרות ומדברי עגבים. **גדולה מכל זאת אמרו:** יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה, שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, ובחכמה הוא אומר (משלי ה,יט) 'אילת אהבים ויעלת חן, דדיה ירווך בכל עת, באהבתה תשגה תמיד' - **עירובין נד, ב:** למה נמשלו דברי תורה ל'אילת'? מה אילה רחמה צר [ונאה] וחביבה על בועלה כל שעה כשעה ראשונה - אף דברי תורה חביבין על לומדיהן כל שעה כשעה ראשונה. 'יעלת חן' - שמעלת [נוסכת] חן על לומדיה. 'דדיה ירווך בכל עת' - מה דד זה, כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא בו חלב, אף דברי תורה, כל זמן שאדם הוגה בהן מוצא בהן טעם.

4. **סנהדרין לא, ב:** שלחו מטבריה למר עוקבא בבבל, שעור פניו היה קורן כאור פני משה, שהיה בן בית אצל הקב"ה - **רש"י:** שנתן עיניו באשת איש והעלה לבו טינא [צער] ונפל בחולי. לימים נצרכה ללוות ממנו, ומתוך דוחקה התרצתה לו, וכבש יצרו ופטרה לשלום ונתרפא. וכשהיה יוצא לשוק היה נר דולק בראשו מן השמים, ועל שם כך קרי ליה (שבת נו, ב) 'רבי נתן דצוציתא' [שהתנוצץ אור על ראשו]. **חיבור יפה להישועה פרק כז:** ותאמר לו חנה: הנני בידך ואין לי פה להמרות את פיך, אבל **באה לך שעה לקנות חיי העולם הבא!** ולא תפסיד שכרך וטוב העולם בדבר מועט ... שלא יוכל אדם להגיע לדבר זה אלא בעמל רב וביגיעה גדולה ואתה יכול להגיע לרצון בוראך בשעה קלה.

5. **ליקוטי שיחות כב/304:** אופן תיקון 'העוון הידוע', בזמננו זה [שאינן רגילים בתעניות וסיגופים], הוא עניין היסח הדעת. והיסח הדעת אין הכוונה במלחמה עם המחשבה הלא טובה, אלא להסיח את הדעת ממנה ולהניע את כוח המחשבה ולהעסיקו בעניין אחר, ומה טוב באותיות התורה והתפילה, אשר אם מעט אור דוחה הרבה חושך, על אחת כמה וכמה הרבה אור. נ.ב. בטח יודע ושומר על שלוש השיעורים דחומש, תהלים ותנאי הידועים, ועכ"פ ישמור עליהם מכאן ולהבא.